

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСТВА

Бублієнко Н. О.

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри екології та екоменеджменту
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 р., зі змінами 2018–2023 рр.) академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та правил, якими повинні керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової діяльності. Метою цього є забезпечення довіри до результатів навчання, наукових чи творчих досягнень [1]. Враховуючи положення цього закону в нашому університеті провадиться активна робота щодо ознайомлення здобувачів та викладачів із принципами академічної доброчесності, видами порушень, відповідальністю за порушення тощо.

У НУХТ сформовано Кодекс академічної етики університету, працює комісія з питань академічної етики тощо. Відповідна інформація викладена на сайті університету [2].

Велику увагу ми, викладачі, надаємо ознайомленню студентства із положеннями академічної доброчесності. Особисто я є куратором групи здобувачів 2 курсу спеціальності 101 «Екологія». Коли мої студенти були на 1 курсі, одна із кураторських годин була присвячена вивченню положень Кодексу академічної етики. Хоча я навіть сказала б, що це було не просто «вивчення положень». Я спробувала донести студентам, які лише починали навчатись в нашому університеті, що таке академічна доброчесність; намагалась подати інформацію неформально, а так, щоб вони зрозуміли, наскільки це важливо, а десь

може і «круто» бути абсолютно самостійним під час виконання завдань, поважати інтелектуальні права інших людей, бути чесним і відповідальним при наданні інформації про свої власні наукові розробки (хай поки що більше аналітичного характеру, а не прикладного дослідження, але **свої, власні**).

Коли ми обговорювали зі студентами ці проблеми, виявилось, що багато хто зі школи абсолютно нормально сприймав списування відповідей на контрольні завдання; оприлюднення чийось результатів наукових досліджень без вказування авторства (тобто фактично видаючи їх за свої власні); вигадування якоїсь інформації чи навіть «фактів» як таких, що реально існують тощо.

І дійсно було багато широкого здивування, що усе це та подібне, є порушеннями в сфері академічної доброчесності, порушеннями Законів України про освіту та вищу освіту. Тобто з цього слідує, що шкільна освіта надає не дуже багато уваги ознайомленню школярів із цими аспектами навчального процесу і вони, відповідно, є зовсім не обізнаними в цій сфері (або мало обізнаними).

Також на кураторській годині було багато питань щодо відповідальності (в першу чергу студентів) за порушення правил академічної доброчесності. І знову ж таки, здобувачі були здивовані, що така відповідальність дійсно є і в Кодексі академічної етики НУХТ вона чітка прописана.

І якщо повторне проходження оцінювання (переписування/перезадання контрольної роботи, заліку, іспиту тощо) чи проходження відповідної освітньої компоненти освітньої програми були сприйняті здобувачами цілком спокійно, то зниження семестрового академічного рейтингу, позбавлення стипендії чи навіть відрахування з університету, викликали бурхливі дискусії та обговорення.

Дуже напружила студентів інформація про те, що бакалаврські та магістерські кваліфікаційні роботи в НУХТ обов'язково перевіряють на унікальність. Що існує певна відсоткова межа запозичень в роботі, вище якої її не приймають до розгляду в екзаменаційній комісії тощо.

У будь-якому разі під час наших обговорень виявилось, що ця тема цікава і актуальна для студентів, викликає живу реакцію, питання, стимулює до дискусійного обговорення.

На 2 курсі я, як куратор, запланувала проведення ще однієї кураторської години на цю ж тематику. Але спробуємо обговорити питання академічної доброчесності вже враховуючи досвід, здобутий студентами за рік навчання у виші, перевіримо, які зміни у їх ньому ставленні до цієї проблематики відбулись (і чи відбулись взагалі).

Однозначно можемо сказати, що таку просвітницьку роботу слід проводити. Ознайомлення із академічною доброчесністю здобувачів та

викладачів є важливою компонентою навчального процесу і важливим фактором його покращення.

Список посилань

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 25.09.2023).
2. Регламентуючі документи НУХТ, Київ, 2023. <https://nuft.edu.ua/dostup-do-publichnoi-informacii/akademichna-etika/reglamentuyuchi-dokumenty-nuxt> (дата звернення 28.09.2023).